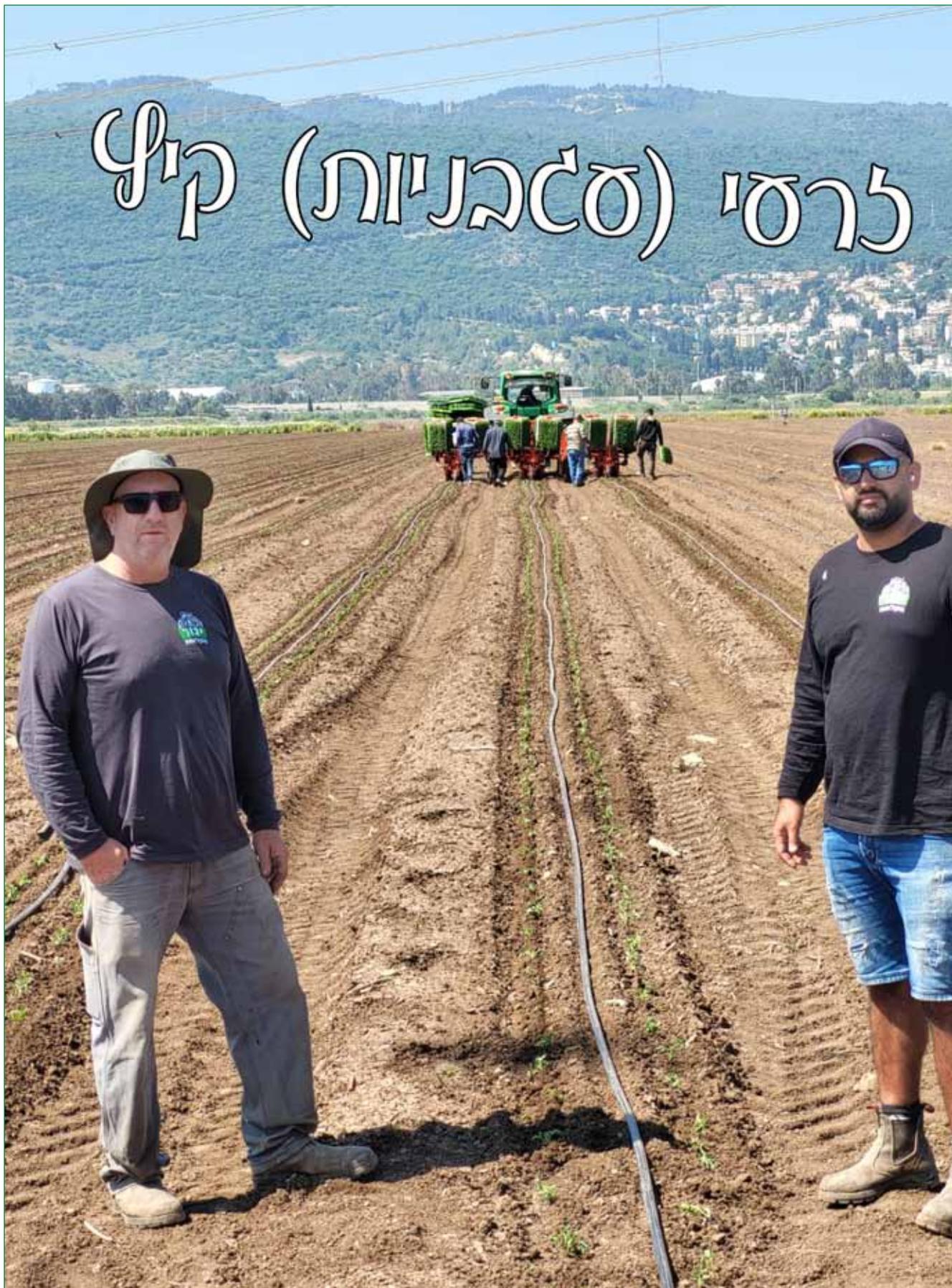

דפניגור

יום ו', י"ד באייר תשפ"ג, 5.5.2023, גיליון מס' 5042

לרשי (עכבניות) קיץ

משולחנה של רחלי

(מנהלת הקהילה רחלי ברנדשפט)

- "גן שרון" - גם פרויקט זה יוצא לדרך: הרחבה של הגן והתקנת מתקנים חדשים ומותאמים יותר.

- **חניית זמנית לרכבים** - לאור מצוקת החניה יוכנו חניות על מצע זמני (ללא אספלט) שישרתו אותנו עד השלמת תוכנית החניות הקבועה על בסיס החלטות השיוך. החניות הזמניות תוכננו ויבוצעו בחודשים הקרובים, על בסיס תקציב ההשקעות של שנה זאת.

- **בריכת השחייה** - בימים אלו התחלנו בהכנה לפתיחת הבריכה. דיווח מפורט בקרוב.

- **שיוך דירות** - הצוות שוקד על השלמת תוכנית סימון הדירות, שתובא לאישור של ועד ההנהלה והאסיפה. במקביל, אנו נערכים ליישום הזיקה בדירות הקבע. דיווח מורחב ברשימתנו של עופר אדר, פרויקטור השיוך. חומר כתוב לעיון החברים יוכן לקראת האסיפה.

- **תקציב הקהילה** - עבודת הבדיקה, הבקרה ובחינת ההתנהלות של הענפים נמשכת כל העת וכוללת מעקב דו"חות ביצוע חודשיים בענפים ופגישות סדירות עם המנהלים. זאת, תוך נקיטת צעדי התייעלות וחיסכון במטרה לעמוד בתקציב.

- **הפרטה, שיוך, וצמיחה דמוגרפית ביגור** - דיון ציבורי מקיף - בהכנה, שבמרכזו הקשר בין הפרטה, שיוך הדירות וקליטה. הדיון יכלול שיח של בעלי תפקידים עם חברים, סרטון הסברה וחוגי בית לאוכלוסיות המגוונות אצלנו.

עברנו את פסח, יום הזיכרון לשואה ולגבורה, יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ויום העצמאות בחודש אחד, בדחיסות שהקשתה אף יותר מהרגיל.

התקופה הפוליטית הסוערת על חילוקי הדעות והחשש לעתיד המדינה העצימה את הקושי לציין מועדים אלו. בקיבוצים עדיין יש לנו אפשרות לנהל את הווי חיינו ברוב התחומים ככל שאנו רוצים ומכירים.

דיווח שוטף

הרבה פרויקטים ונושאים נמצאים בתהליך טיפול, ביצוע או לקראת סיום. גם אם לעיתים התחושה היא שלא נעשה מספיק, לא כך הדבר!

בכל נושא יש בעיות, אילוצים ועניינים שאינם תלויים בנו, המחייבים שינוי מסלול או האטה.

- **גשר השלום וממ"ד לבית תינוקות** - עומדים ממש לפני סיום בימים אלו.

- **גג חדר אוכל** - הסתיים האיטום. נותר לטפל בנזקי הנזילות ובקירות החיצוניים עד כמה שהתקציב יאפשר.

- **"פמפטק" (מסלול אופנים אתגרי במתחם מגרש הכדורגל בשכונת המשתלה)** - ניתן אור ירוק למועצה לביצוע באזור שנקבע לכך במסגרת התקציב.

אחדקות יגור 4.4.2023

ההסכם הסופי עם קבוצת יצחקי

עו"ד אסף שמשי הציג את החוזה. הדיון התמקד בפן המשפטי ובנושא המיסוי. נשאלו שאלות על ידי חברי ההנהלה. הוחלט: לאשר את ההסכם.

פסח לדיירי בית אחווה ובני משפחותיהם

תודה בשם דיירי בית אחווה ובני משפחותיהם על הנכונות וההתגייסות ברצון, לשמח ולהעניק תחושת חג. **נטע כמוביץ'** על הניצוח, **לדדי שלזינגר** על הלווי המוזיקלי, **לספה והמקהלה ברוכת הכשרונות, לארנון שנער** על ניהול הסדר. **ליותם ברקן** על ההגברה, **לנבו גולדשטיין** על הארוחה המעולה, **לעינב רוזיאו** על כל התמיכה. לעזרה בהקמה בפירוק - **לגל ריזמן, רועי יובל ואיתמר שטנגל**. אשרינו שזכינו לחיבוק החם של קהילת יגור שמאפשרת את כל הטוב הזה.

ביום ו', ז' באייר תשפ"ג, 28.4.23

הבאנו לקבורה את חברתנו

בתיה מאיר (פלוט) ז"ל

בית יגור אבל עם המשפחה

ביום ג', י"א באייר תשפ"ג, 2.5.23

הבאנו לקבורה את חברנו

אורי רודן ז"ל

בית יגור אבל עם המשפחה

דיווח על השיוך

נופר אדר פרוייקטור השיוך

השיוך יציג לציבור כולו את כל הדירות האפשריות לשיוך. ברשימה זו יהיו דירות קיימות ודירות חדשות שייבנו בהמשך (התכנון עוסק בזה). בהתאם לסדר העדיפות תבחר כל משפחה בכל קבוצה את הדירה אותה תרצה לשיוך. סדר הבחירה הפנימי בכל קבוצה יהיה בהתאם לוותק של החברה/ה הוותיק במשפחה. לאחר שכל הקבוצה הראשונה תבחר לעצמה את הדירות לשיוך, תעבור זכות הבחירה לקבוצה הבאה.

סדר העדיפות בין הקבוצות יהיה כך **שהקבוצה הראשונה** לבחור תהיה המשפחות שגרות בדירות הקבע ולא יוכלו לשיוך את הדירה שלהם. **הקבוצה השנייה** היא החברים הוותיקים (שהתקבלו לפני מרץ 2007) וגרים במגרשים עם משפחות שהתקבלו לאחר מועד זה. **הקבוצה השלישית** היא המשפחות שגרות בדירות מעבר ואינן יכולות או רוצות לסמן לעצמם את הדירה בה הן גרות היום. לאחר מכן בסדר העדיפות (לפי הסדר כאן) משפחות של מי שהיה סיעודי במועד הזיקה (נובמבר 2022), משפחות בחופשה מיוחדת ויורשים.

מורכב??? מאוד. על עקרונות אלו עובד בשבועות האחרונים צוות שיוך הדירות שעות רבות. לאחר שהאסיפה והקלפי יאשרו את ההסדר, ובמקביל לאחר שנאשר את התכנון של אזור הקהילה (הפרצלציה), נעבור לשלב של יישום הסדר זה ומציאת פתרונות מתאימים לכולם.

לסיכום לאורך שנים קלט הקיבוץ את בנותיו ובניו שרצו להצטרף אליו. אלא שבמקביל הוא לא בנה דירות חדשות ולא שדרג את הדירות הקיימות. כך הגענו למצב שבו יש מצוקת דיור קשה, מצוקה הגורמת למנהלת הקהילה התמודדות יומיומית על גבול הבלתי אפשרי עם מצוקות הדיור. המטרה שלנו היא למצוא פתרונות שיאפשרו לכל משפחה דירה מתאימה למגורים ולשיוך. כדי לעמוד במטרה זו, יש צורך לשנות את הפרדיגמה ולחפש פתרונות שונים, פתרונות שיאפשרו לנו להגיע למטרות שקבענו. חלק מפתרונות אלו דורש מאיתנו החלטות מורכבות, החלטות שיהיו להן מחירים כלכליים ואישיים לחלק מהמשפחות.

בדיווח הקודם שלי כתבתי, שאנחנו עוסקים בשני נושאים משיקים: תכנון פיזי מחודש של אזור המגורים והקהילה ובמקביל הכנת הצעת החלטה על סימון המגרשים. הדיווח אז עסק בנושא התכנון, הפעם ארחיב על סימון המגרשים.

כדי להסביר את מהלך סימון המגרשים, אני רוצה לחזור לתוכנית העבודה שהצגנו לפני שנה. בתוכנית קבענו, שהמטרה הראשונה והחשובה ביותר היא סימון דירה לשיוך לכל משפחת חברים. בשלב הראשון קיבלנו החלטה על יצירת זיקה, החלטה שהיוותה את אבן היסוד למהלך זה.

ההחלטה על הזיקה יצרה למעשה שלוש קבוצות אליהן אנחנו צריכים להתייחס: קבוצת **המשפחות הגרות בדירת קבע** שירצו לשיוך לעצמן את הדירה בה הן גרות, לקבוצה זו הוספנו את מי שבונה בבלוקונים ובבריכה. קבוצת **המשפחות הגרות היום בדירות המעבר** וירצו לשיוך לעצמן את אותן הדירות. וקבוצת **המשפחות שעדיין אין להן דירה מתאימה לשיוך דירות. תהליך סימון הדירות עוסק בקבוצה זו בלבד.**

את קבוצת המשפחות, שעדיין אין להן דירה מתאימה לשיוך, אנחנו מחלקים למספר קבוצות משנה: קבוצת המשפחות הגרות בדירת קבע ולא יוכלו לשיוך את הדירה שלהן, קבוצת החברים הגרים בדירות מעבר ולא יוכלו או לא ירצו לשיוך את הדירה בה הם גרים היום, חברים סיעודיים, חברים בחופשה מיוחדת ויורשים. לכל אלו נצטרך לסמן דירה מתאימה לשיוך.

בנוסף אליהם חיים ביגור עוד לא מעט אנשים, שאנחנו רוצים וצריכים לתת להם אפשרויות דיור. בין אלו יש בנות ובני הקיבוץ, חיילים וחיילות, קבוצה של אנשים שלקיבוץ יש אליהם מחויבויות מיוחדות ועוד. למרות שלכאורה הם אינם זכאים לשיוך, אנחנו צריכים לקחת אותם בחשבון במכלול השיקולים שלנו.

ההצעה לסימון הדירות מסדרת את העדיפויות לסימון הדירות בין הקבוצות השונות שהצגתי. השיטה היא שצוות

עוד יש לפעמים ציפייה ממנהל משי"א שיהיה מעורב בכל העניינים השוטפים.

סבלת בעבודה? חלילה, נהייתי ולמדתי. פגשתי אנשים טובים.

איך נראית המפה הכללית של תחום משאבי האנוש ביגור? רוב החברים בגיל העבודה, למעלה מ-350 הינם עובדי חוץ. מספר שהולך ועולה כל הזמן.

ביגור ועסקיה (בלי לגיף) מועסקים כ-220 חברים וכ-300 שכירים, מתוכם סה"כ כ-230 מועסקים במגזר העסקי וכ-290 עובדים בענפי הקיבוץ. העובדים השכירים מתחלקים שווה בין המגזרים (קצת יותר בעסקים) ואילו החברים - הרוב המוחלט, כ-70%, מועסקים בתוך הקיבוץ.

כל החברים מועסקים על פי ההסדרים שנוסחו בחוברת השינוי, והשכירים על פי חוקי העבודה. כהמשך לתהליך השינוי, העסקת החברים צריכה להשתוות להעסקת השכירים הן בתנאים והן בניהול. גם אם סטטוטורית לא מקיימים יחסי עובד-מעסיק בין הקיבוץ לחבר. זה קשור לתפישה הכללית של הפרדה בין תחום העבודה והפרנסה לבין חיי הקהילה.

מחלקת משי"א עצמה מחזיקה שלוש משרות מלאות ומשרת פנסיונרית. צוות מסור, אחראי ומקצועי, המקיים יחסי עבודה והתנהלות, וגם יחסים אישיים מצויינים. זאת שתחליף אותי באה לצוות טוב.

מה ההבדל העיקרי בין "עובד קיבוץ" ל"עובד שכיר"? קודם כל חברי הקיבוץ מרגישים שהם "בעלי הבית", לפעמים זה טוב, כי הם מרגישים מחוייבות ואחריות לעסק ולקהילה, ולפעמים פחות - כשיש כאלה שמרשים לעצמם דברים ששכירים לא מרשים לעצמם, בהתנהגות (סגנון דיבור) ובהתנהלות (הפסקות ביום העבודה).

איך השפיעה ההפרטה על עבודת חברי יגור? אני נכנסתי לתפקיד בשנה השלישית לשינוי. כבר בשנתיים הראשונות היה מהפך בעבודה ובהתפרנסות ביגור. זה נמשך גם בתקופה שלי. עוד ועוד חברים יצאו לעבודה בחוץ. במקביל, היתה התייעלות בענפים ובענפי השירות. אלו מגמות שצריכות לדעתי, להימשך. במקביל, היקף המשפחות שזקוקות להשלמה לתק"ה פחת מעשרות משפחות לכמה בודדות. מבחינתי, זה חיובי משני היבטים: לראות שמשפחות נעמדות על הרגליים בעצמן עם כל מה שזה אומר, וגם ירידה בהוצאות בתחום הזה.

עם חסיק (פנחס) ברבר עם סיום תפקידו כמנהל משי"א

פרטיים אישיים: בן וחבר ברמת יוחנן. בן 51 נשוי ואב לשניים. לפני יגור עבד בתחום משי"א 10 שנים בפלרם, מהם 5 שנים כמנהל משי"א במפעל.

איך הגעת לתחום משאבי אנוש? עבדתי בפלר"ים הרבה שנים בתחום המוצרים, מהייצור ועד לשיווק. באזור גיל ארבעים חיפשתי את השינוי. בהתחלה חשבתי שזה יחייב אותי לעזוב את המפעל, אבל להפתעתי זה התחבר לצורך שהיה בפלרם באותו זמן, ונכנסתי לתחום.

איך הגעת ליגור? כל חיי הבוגרים הייתי בפלרם וחיפשתי גיוון ולצאת מהחממה. סיימתי את התפקיד בצורה מסודרת, עשיתי חפיפה, והתחלתי לחפש בלי כיוון מוגדר. לא כיוונתי לעבודה בקיבוץ, אבל חברים שלי מיגור סיפרו על המשרה והציעו לי להתמודד. בסה"כ קיבוץ זה דבר מעניין, וכשאתה בא מבחוץ, אתה נקי מהיסטוריה ומקשרים אישיים, ואפשר לעשות את ההפרדה, אז חשבתי למה לא.

ולמה אתה עוזב? בעיקר מתוך תחושת מיצוי. הייתה לי ביגור תקופה טובה והייתי מעורב בהרבה דברים, וכרגע הכיוון שאני מחפש הוא לחזור לעולם התעשייה והעסקים. מנהל משי"א ביגור נוגע בתחומים קהילתיים, שאינם קשורים ישירות למקצוע, כגון דיור ורווחה. ברור שאלה הנושאים החשובים ביותר לחיי האנשים והקהילה, אבל בשבילי זה פחות מעניין. ביגור, אולי כקיבוץ שעדיין בתהליך של המעבר מקיבוץ שיתופי למתחדש,

בקיצור

בתור "רייניק", מה למדתי על יגור? הרבה יותר שמרנית ממה שחשבתי. אולי זה גם קשור לגודל שלה, שמאט ומסרבל שינויים.

רגע שאקח איתי - יום העבודה הראשון שלי ביגור היה היום הראשון בסגר של הקורונה, והייתי צריך לחמוק דרך המחסומים מכפר חסידים. התיקיה הראשונה שפתחתי במחשב היתה "קורונה", והפעולה הראשונה שעשיתי היתה להוציא אנשים לחל"ת.

למי תודה למי ברכה - לבועז שהכניס אותי לתפקיד. דרכו למדתי על יגור ועבדנו שנתיים יחד בצורה טובה. לנוקי שהיה לי קשר טוב איתו במיוחד בתקופה האחרונה, עזר לי הרבה ואני חושב שגם אני לו. וכמוכן לצוות מש"א, לרחלי ולאודי ולכל המנהלים. תכל"ס, יש פה מלא אנשים טובים ונהדרים.

מה אתה מאחל ליגור? בהצלחה למחליפה שלי, והמשך צמיחה ופריחה. שיותר יגורניקים יגיעו להפגנות, לפחות כמו ה"רייניקים".

המשך התייעלות בענפים ובמוסדות. והרחבת ההכשרה של מנהלים ועובדים מקצועיים ביגור.

מה היו הדברים העיקריים שעסקת בהם ביגור? השינוי הארגוני - הייתי חבר בצוות. צורפתי כשהצוות כבר היה בעיצומו של התהליך. לא תמיד אהבתי את ההתנהלות שם. בסוף הוחלט על המודל החדש, והיה צריך לאתר יו"ר ועד הנהלה ומנהל/ת קהילה, להגדיר בדיוק את התפקידים שלהם וללוות אותם בכניסה לעבודה. בשבילי הכול היה חדש. הייתי צריך ללכת ללמוד בקיבוצים אחרים, מה עושה ועד, מה עושה הנהלה. השארנו מרחב תמרון להנהלות להגדיר את התפקיד ואת תחומי האחריות. מנקודת מבטי התהליך הזה עדיין קורה, גם הוועד וגם ההנהלה עדיין מעצבים את זהותם.

נושא נוסף הוא המשך הפיכת מש"א לתחום מקצועי, נפרד מהקהילה. היה לי חיבור טוב עם המנהלים ביגור והעמקתי את ההבנה וההפעלה של מש"א ביגור. בנוסף שידרגנו את מנגנון השכר של העובדים השכירים, שיפרנו את הפורמט של התלושים הפנימיים, הסדרנו את מנגנון הענקת שי לחג, ועוד.

הרבה מנהלי ענפים התחלפו בתקופה שלי: בשירותים (מזון), בחינוך (חברתי), במשתלה, בנגריה, בחממות, ב"גן החורשה", בבניין. בחלק מהמקרים אני זה שהיצגתי ולימדתי את המנהל הנכנס איך דברים עובדים ביגור, ואם זה מנהל חדש, אז ליווי ולמידת ניהול כוח האדם שזה נושא שתופס את עיקר היקף העבודה והאחריות של מנהל. מרבית המנהלים ביגור ניהלו את המערך האנושי שלהם בהתייעלות איתי.

מה האתגרים של המחליפה שלך בתפקיד? קידום מדיניות השכר והמשך המהלך של השוואת תנאי החברים לשכירים, עדכון נוהל קדנציות, בעיקר ביחס למנהלי ענפים ותפקידים מקצועיים שעושים עבודה טובה.

קונצרט קיץ

עם תזמורת הבוגרים של חיפה (40 נגנים)
בניצוחה של שירי כהנא
מגיעים בהתנדבות לנגן לדיירי בית אחווה

יום א' | 7.5 | ב-18:00 | ברחבת חדה"א

פגישה שלא היתה שושן מדלינגר

אחר הצהריים אביכי. הוא יושב על הספסל המתנדנד במרפסת. לידו נכדתו הקטנה. אור כתום של שקיעה מגיע מפאתי ההר ומזהיב פסים בשערה הבהיר.

גם לו היה שיער בהיר בגילה. ממש בהיר, בהיר-פולני. האם השיער הבהיר שלה היה מספיק לה כדי להיטמע ברחובות של ורשה אז? האם היה מספיק לה לתלות את עיניה הירוקות הגדולות באדם הנכון כשעוצרים את כולם לבדיקת ניירות?

"סבא, אני לא רוצה יותר, אני לא רעבה", היא מגישה לו חזרה את הצלחת עם שאריות הכריך שהכין לה.

ברור שהיא לא רעבה. לא באמת. היא אף פעם לא תהיה רעבה כפי שהוא היה אז ואף פעם לא תדע שהשאריות האלה הן ארוחה של אמה וילד במדינה אחרת, במציאות אחרת...

הוא לוקח את הצלחת וקם מספסל הנדנדה

"זה בסדר, סבא, תיננס. אני לא מפחדת להישאר לבד".

מיכל שמיר, מרי נהרי ונוי לוי, המתנדבים מדי שנה ומוכנים לתרום לטקס זה, אשר יש לו חשיבות רבה להעברת זיכרון השואה, לדורות הבאים - תודה לכם/ן, הנושאים/ות בעול, מתוך שליחות פנימית.

הטקס הסתיים בדבריו של א"ב יהושע, שבימים אלו ראוי שנחרוט על לוח לבנו: "השואה מטילה עלינו נטל כבד, מעמידה לפנינו גם לקחים ברורים. הלקח הראשון - דחייה עמוקה של הגזענות והלאומנות. מבשרינו חזינו מה מחירה של גזענות ולאומנות קיצונית ועלינו לפיכך לדחות גילויים אלו לא רק באשר לעבר ולגבי עצמנו, אלא עלינו לדחותם בכל מקום ולגבי כל עם."

תודות **לנעמי שמשי**, אשר על התכנים ועל העזרה בכל, **למיכל מלכין** על עיצוב הפואייה ועל הכנת מצגת הפתיחה "לכל איש יש שם", **ליותם ברקן** על ההגברה, **לאושרי** על המוזיקה, **לאורלי זעירא, רוני לוי, שושן מדלינגר, ליטל ברקן ורותם גורדון** על הנכונות לספר ולשתף.

לקריינים - **רוני יובל, יפתח שחר, ורד הלפרן. לוועדת תרבות - עינב רוזיאן**, אשר דאגה לפרטים קטנים כגדולים, **וליצחק בוצר** על צילום הערב.

ואם נשכח מישהו, מישהי עימה הסליחה.

יעל ס"ט רשף

השנה טקס יום השואה היה בסימן שמונים שנה למרד גטו ורשה, ובימים בהם מתגברים הקיטוב, השנאה והפילוג ונאלצים אנו להיאבק על דרכנו המוסרית, חשוב שנחרוט על לבנו את דבריה של צביה לובטקין אחת ממנהיגות המרד: "רצינו לשמור קודם כל על נפש האדם וצלמו", ומוסיף שאל פרדלינדר ואומר: "זכר השואה מטיל עלינו חובה של ערנות מוסרית, הייתכן שזיכרון השואה לא יזכיר לנו בהתמדה כי אין חובה נעלה משמירת כבוד האדם, חירות האדם וחיי אדם?"

הערב היה מוקדש לעוצמה האנושית ולמוסר האנושי ולכוח החיים, אשר התגלה לנו בימים אפלים וראוי שנדע לשמור עליהם אף היום ולכבוד האדם באשר הוא. **אורלי זעירא** הדליקה נרות זיכרון ונפרדה מסבתה, שורדת שואה, אשר נפטרה לפני כמה חודשים. **רוני לוי**, בתו של ישראל לוי ז"ל, שנפטרה לפני כחודשיים, שיתפה את השומעים בהחיים כילדה וכנערה לאור זיכרונותיו ופועלו של אביה, שנמלט מגטו ורשה עם אביו בהיותו בן עשר. רוני הדגישה את האופטימיות הרבה שליוותה את אביה לאורך כל חייו ביגור, את האומץ הרב בו פעל, את דבקותו בחיים ואמונתו באדם, בחיים הקיבוציים ובמדינת ישראל עד יומו האחרון. בהמשך הערב שמענו את **שושן מדלינגר** בקטע מרגש על "פגישה שלא התקיימה" עם אביה אריה מדלינגר ז"ל. **ליטל ברקן** סיפרה על סבתה, שורדת השואה, ושרה שיר שנכתב על ידי סבתה והולחן על ידה.

רותם גורדון צירלין דור שלישי לשורדי השואה, הביאה את סיפור סבה מיהדות הונגריה. ולבסוף **ורד הלפרן** הקדישה נר זיכרון למשה שוק, חבר יגור, אשר איש ממשפחתו לא שרד על מנת לספר את הסיפור לדורות הבאים.

חשוב להדגיש, את הדילמות הקיימות בבסיס בניית טקס יום השואה, ההולכות ומתחזקות מדי שנה - כיצד לאפשר עדויות וזיכרונות של אנשים החיים בתוכנו? כיצד לבנות טקס אשר אינו מנותק מהויות חיינו ביגור, וכיצד לאפשר לאנשים החיים בתוכנו לספר ולשתף, כל עוד אפשר. מהו החיבור הקהילתי הנכון וכיצד מביאים דווקא את הנוער, המרחיק לפולין על מנת לפגוש עדויות וזיכרונות מהשואה, להשתתף בטקס ולהיות שותף לסיפורים האישיים האותנטיים של אנשים החיים עימם יום יום. חשיבה זאת ודיון זה ראוי שיעשו ולו רק בשל שאלת העברה הבין דורית, שהייתה השנה במרכז הטקס.

במהלך הטקס הושמעו שירים על ידי **ענת עוגן, משה מחלב,**

משה שוק ורד הלפרן

היה איש ושמו משה שוק.
היה איש חבר קיבוץ יגור ושמו משה שוק.
היה איש עם סיפור חיים נועז ובו בזמן עצוב.
היה איש שלא הותיר אחריו דבר.
וכך הוא ביקש לפני מותו:
אל תספדוני
אל תכתבו מודעה לא לעיתון ולא בחדר האוכל
אם אפשר קברו אותי בסוביבור
על החתום משה שוק.

שנים תמונתך חלפה במצגת ל"כל איש יש שם", שנים שרק שמך מופיע בה.
השנה, ככל שרצית להיות צנוע, נספר את סיפורך, כי רוצים אנחנו לזכור לא לשכוח.

משה נולד בספטמבר 1918 בצ'נטסטוכוב פולין. אביו נפטר כשהיה עוד צעיר ואמו נישאה בשנית. משה כמעט ולא זכר מילדותו פרטים רבים. הוא זכר כי ביום בר המצווה שלו הניחו עליו תפילין בבית הכנסת. זיכרון נוסף מנערה שהייתה עמו ברחוב ונחטפה כנראה בשל היותה יהודיה.

כנער מתבגר גויס משה לצבא הפולני ונלחם בגרמנים. אמו נתפסה ונשלחה למחנה השמדה סוביבור, היא נספתה שם בהיותה רק בת 32. מספרים כי הייתה אשה חזקה ומיוחדת. הוא נפל בשבי פעמיים, ברח ונתפס שוב, הוא נכלא בתנאים קשים ביותר. מעדותו הירי באנשים חפים מפשע היה כחלק משגרת יומם של החיילים. בימים הכי קשים לקראת סוף המלחמה, מספר משה, שהיה אוסף אוכל מחיילים יהודים ומכריח לאמהות וילדיהן את האוכל. כלומר פת לחם ומעט מלח.

משה הצטרף להתארגנות של לוחמי הגטאות, הוא ביקר במחנות רבים ועזר להרכבה אנשים למצוא את יקיריהם. עם ההחלטה להניח מאחור את השכול והאימה בחר משה שוק לעלות לישראל. הוא הגיע עם העלייה הבלתי ליגלית, ללא מסמכים וללא קרוב משפחה, הוא נתקל בקשיים עם כניסתו לארץ, אך לא אדם כמוה יכנע.

משה נשאר בידידות עם חבריו מפולין, אך לא היה מסוגל לשתף או לספר את מה שראה ומה עבר עליו במיוחד. מעירו שבפולין ביקשו ממנו שיבוא ביום הקדיש לספר, אך הוא סירב כי את שראה שמר לעצמו. לא הרבה פרטים ידועים מעברו במלחמה ההיא, בתופת, אותה הוא שרד, אבל את המעט מהם סיפרנו פה היום, על מנת שלא נשכח את משה שוק, מנהל חדר האוכל שבכיסיו היו סוכריות לילדים שכה אהב והיו מקיפים אותו והוא, כשאור בעיניו, היה מחייך אליהם. משה התגורר לבדו ביגור אך היה אהוב ומוזכר.

משה נפטר בשנת 1999 והוא בן 81.

היה איש ואיננו עוד, אך את סיפור חייו נשמור בלבנו. תודה לנטע שעזרה למצוא מסמכים על משה בארכיון. תודה לשרה'לה ורדי שראיינה אותו, כשהוא נאות לה. יש לציין כי משפחת ורדי אימצה את משה וצירפה לפעילויות המשפחתיות. זכור ולא נשכח.

סבא שלי הגיבור ותם גורדון-צירלין

סבא שלי. סבא שלי הגיבור. סבא שלי החכם והאמיץ באדם. סבא שלי, אהרון גורדון, היה האיש הכי חכם שהכרתי. כל כך חכם הוא היה, שקראנו לו אנציקלופדיה מהלכת. הכול הוא ידע. לכל שאלה הייתה לו תשובה. מעולם לא הצלחנו להתקיל אותו. תמיד צחקנו במשפחה, שלא משנה איזה שאלה היסטורית נשאל אותו, הוא ימצא דרך לקשר את התשובה ל"פלישת הנאצים להונגריה".

סבא עבר הרבה בחייו. אומץ רב, חוכמה גדולה ומזל גדול הצילו את סבא. בטקס ערב יום השואה, אפריל 23, בחרתי לחלוק את סיפור ההישרדות של סבא. "אלף הבריחות שלי", כך כינה סבא את סיפורו. בחרתי פסקה קצרה שמתארת את עוצמת החכמה, המזל והאומץ של סבא שלי היקר.

"...נתתי לאבא נשיקה, לא ידעתי שאני רואה אותו בפעם האחרונה. יצאתי דרך השער ללא בעיות. השומר לא חשד בי ולא העלה על דעתו שיהודי ירצה לברוח בצורה שכזאת... עליתי על רכבת, הגעתי לבודפשט... עברתי את הדנובה והגעתי הביתה. אמא ראתה אותי ופרצה בככי. היו שם מלבדה גם הוריה, אז עוד היה להם אוכל בבית. אכלנו ארוחת ערב. התרחצתי ואימא חפפה לי את הראש. פתאום שמענו צלצול בדלת. אברי, אחי, הופיע מבלי שהוא ידע עלי ואני עליו. מן טלפתי. גם הוא ברח בדיוק באותו היום והגיע הביתה.

...עוד באותו הלילה נשמעו צעקות 'היודים, להתרכז בחצר הפנימית!' ירדנו. אנשי 'צלב-החץ' עשו סלקציה. צעירים לחוד, מבוגרים לחוד. הזקנים נשלחו לגטו... את הצעירים העמידו בשורה ואמרו- אתם תלכו לעבוד. לקחו אותנו לבית חרושת ללבנים. לא קיבלנו אוכל ושתייה. אמרתי לאברי: 'אני לא נשאר כאן! המקום מסוכן. בוא נברח מכאן!'...

הבריחות של סבא המשיכו. המזל המשיך. האומץ לא עזב ולו לרגע. סבא שלי ניצל, סבא שלי שרד. סבא שלי הוא הגיבור שלי! ואני כאן, הרבה פחות חכמה ואימצה ממנו אבל כאן כדי להמשיך אותו. להמשיך ולזכור, להמשיך ולספר, להמשיך ולא לוותר על החיים. תודה סבא.

טקס יום הזיכרון לשואה באתר ההנצחה

כמסורת יגור, גם השנה התקיים הטקס שכלל: הדלקת שישה נרות זיכרון, קטעי קריאה ושירה. השתתפו בטקס: **ארנון שנער** - קריאת היזכור, **נוי לוי** - שירה, **אריה רוזיאו** - אמירת קדיש. הגברה - **רון בונדרצ'וק**. מדליקי נרות הזיכרון לזכר קרובים ובני משפחה: **מיכל קליבנר**, **זאביק לב**, **ענת אזנקוט**, **בר זלינגר**, **אתי אחישר ואריאלה לוי**.

הצוות המארגן: **תלמה ורמי זלינגר**, **רוחלה סגל**

בר זלינגר

בסוף כיתה י"א נסעתי יחד עם בני כיתתי למסע בפולין. במהלך המסע ביקרנו בכתובות של משפחות שחיו בפולין לפני המלחמה. בכל פעם שאיתרנו כתובת, סיפר/ה הנער/הנערה את הסיפור המשפחתי שלו/שלה.

הכתובת שלי בפולין הייתה אושוויץ, שם סבתא שרה שלי, שהגיעה מהונגריה, הייתה חלק מניסוי חולני של דוקטור מנגלה בתאומות.

כשחזרנו כתבתי:

"הכתובת שלי - אושוויץ מתגלגלת לי על הלשון בקלות שמכעיסה אותי. אבל בעצם, היא הייתה שם מאז שנולדתי, התרגלתי... התרגלתי שהזוועות האלה הן חלק ממני, חלק ממשפחתי.

נסעתי לפולין בתקווה שאשתחרר מזה, קיוויתי להרגיש שאני סוגרת מעגל עם ההיסטוריה המשפחתית. נסעתי לאושוויץ כדי להשאיר אותם שם.

זה לא עבד. אושוויץ תמיד הייתה ותמיד תהיה בתוכי, חלק ממני. כי בעצם באופן שקצת קשה להסביר, גם אני במידה מסוימת, ניצלתי משם ובמידה מסוימת אלו גם הוריי, אחיותיי, אחיי, בנותיי שנרצחו שם על אותה אדמה מקוללת, ואיך אוכל להשאיר אותם מאחורי?

עדות אתי אחישר

אבא, יצחק שטרן ז"ל נולד בצ'כיה.

את השואה עבר במחנה כפייה באוסטריה. אימו ושתי אחיותיו ניספו באושוויץ.

"אבא, שתק הרבה שנים ורק בשנות חייו האחרונות סיפר לנו על קורותיו בתקופה ההיא".

אריאלה לוי

לישראל!

לפני מספר חודשים נפרדנו ממך ואיתך נעלמה עוד עדות חיה של הנוראות מזוועות המין האנושי, שהתחוללו בימים ההם של אז. אתה היית שייך לדור שהולך ומתמעט מעמנו ואיתו נשמת אפו של העם היהודי, המזכירה לנו את השפל המוסרי שבו יכול אדם, מבחירה, להפוך למפלצת.

כשחומות הגטו נבנו והחלו סוגרות עליך וגובהן הגיע לשמיים - בעיניים של ילד, אמרת לעצמך, הן מסתירות את הנוף ואני סקרן. ניסית לטפס על החומה ולא ויתרת. זה היה גדול ממך ונכנעת. ידעת כמה גבוהה הייתה ולא סיפרת זאת לאיש, היה זה הסוד שלך. זה לא הרתיע אותך להסתער על אינספור חומות גבוהות, ככל שהיו ותמיד חיפשת את האור.

לא הייתה בך נקמה, רק הפקת לקחים. לא ניסית לחנך לאורה של התקופה אלא להשריש את האופטימיות, הביטחון ולעולם להיות בן-אדם. ידעת שרק מדינה לעם היהודי, שבה יחיו כולם ביחד - זאת התשובה.

בשבועות האחרונים לחייך, חששת ודאגת לעתיד המדינה כשראית את הדרדרון שחוה החברה הישראלית לאורכה ולרוחבה. שמרת את מחשבותיך לעצמך, אבל ידעתי שאתה רואה את התהומות לשם אנו דוהרים. השואה הייתה חולייה כה משמעותית בעיצוב זהותך אבל לא נתת לטראומה לחרב את העתיד ולעולם לא היית קורבן. בבריחה מתעלות הביוב של גטו ורשה, התמלאת ברפש, צחנה וזוהמה ששאבו ממך את האוויר. חלש וקטן בתוך מבוך תת-קרקעי וחשוך כשהפתח לא נראה, ידעת שברחת. את זה הכי רצית. בתוך התעלה הזאת החל להיבנות מסלול חייך שבו תמיד נלחמת. בתום המלחמה, אבא אמר לך - הבית שלנו שם! בוא נלך! את העבר לא ניסית להציל וחומת הגטו לא שיתקה אותך ואת עשייתך. ממנה בנית עולם אחר וצודק. מקל השליחים עבר ממך הלאה. מילד בן 10 בגולה ללוחם פטריטי, ציוני ולאיש משפחה. לזכרם של אמא אסתר שנרצחה בטרבלינקה, לאבא לייזר שניצל והציל ולאחות דינה שנרצחה ולא שבה. זיכרונות היסטוריים הצרובים לעד בזיכרון האנושי. לזכרם מדליקה נר זה.

משפחת אוסטרובסקי - בס בזמן מלחמת העולם השנייה ענת אזנקוט

אבא עמנואל נולד ב-24.7.1938 בעיר קרמנצ'וג שבאוקראינה. המלחמה הגיעה לאוקראינה כשאבא היה בן ארבע. אחותו לילה (שרה) הייתה בת שנה. ביום אחד התהפך כל עולמם ומשגרה וביטחון הפכו תלויים בגורל. יחד עם סבתא ריבה ובני משפחה נוספים, הפכו לפליטים וברחו ממקום למקום ברחבי בריה"מ, עד שהגיעו לליטא. בדרכם חוו תלאות, בריחות, השפלות, ורעב. השנאה והאכזריות שפגשו הותירו באבא חותם שליווה אותו עד יומו האחרון.

סבא אליה (אביה של אמא גניה) נלחם עם הצבא האדום בגרמנים, כשחזר פצוע מהמלחמה, חיפש את אשתו ולא מצא אותה. סבתא פאינה, הייתה נשואה גם היא והיו לה שני ילדים, בעלה יצא למלחמה ולא שב, היא ברחה מהנאצים עם שני ילדיה ממקום למקום, ילדיה לא החזיקו מעמד ונפטרו במהלך הנדודים. לבסוף הגיעה לליטא, פגשה את סבא, ויחד הקימו משפחה חדשה. נולדו להם שלושה ילדים: גניה (אמא), אניה (התאומה שלה) וגרישה. במהלך השנים חווה אבא בליטא שוב ושוב אנטישמיות וגמלה בלבו ההחלטה לעלות לארץ. כשהכיר את אמא שיתף אותה בכוונותיו

והיא הסכימה. תקופה ארוכה היו מסורבי עליה ורק לאחר שהתקבל אישור יציאה מנשיא ליטא הגיעו ארצה בשנת 1972. במהלך חיינו שמענו ונחשפנו לעוד פרטים, סיפורים וגילויים אודות ההיסטוריה של משפחתנו.

מיכל קליבנר

אני מדליקה נר זה בשמו של אבי שמעון ביגמן ז"ל, שחלמו להנציח את משפחתו שנרצחה בשואה על ידי הגרמנים ומשפטי הפעולה התממש, ושםם חרוט על לוחית באתר זה.

סבי יעקב, סבתי חנה, דודי דוד ואשתו, דודתי חנה בעלה ושלושת ילדיהם ודודתי לאה. סבא יעקב נרצח באמצעות גרון על ידי שכן אשר חמד את הבית היפה של המשפחה. אותו שכן אף "דאג" ששאר בני המשפחה ישולחו מהבית לאושוויץ שם נרצחו.

אבא ניצל כי למרות התנגדות משפחתו האמידה ברח והצטרף להכשרה בפולין ומשם עלה לישראל.

אח נוסף של אבא, הדוד זיסקה, שרד את אושוויץ, אך אשתו ובנותיו נשרפו שם. הדוד חזר לבלרוס (מלורייטה), אך אוים על ידי השכן שירצח כפי שנרצח אביו וסילק אותו באלימות מהבית והוא אכן חזר למחנה העקורים, לא לפני שדאג להביא את אביו לקבורה בקבר יהודי.

עשינו מספר ניסיונות להביא את זיסקה ארצה ולהתאחד כאן עם אבא, אבל זה לא צלח והוא נפטר בארה"ב.

ועוד ברצוני להזכיר באמצעות נר זה את קרובי משפחתי, חיים ופניה כהן מקובנה. קלגס ליטאי פרץ לביתם, לקח מידיה של פניה את תינוקה והטיח אותו אל הקיר שממול ורוצץ את ראשו. את הזוג ההמום שלח לגטו קובנה ומשם הועברו ונשלחו לאושוויץ. הם שרדו את התלאות עלו ארצה, אך מעולם לא התאוששו מאובדן בנם. לא נולדו להם יותר ילדים. שמו של הילד, היה ראובן. בשבילי, הוא יישאר תמיד התינוק של פניה וחיים.

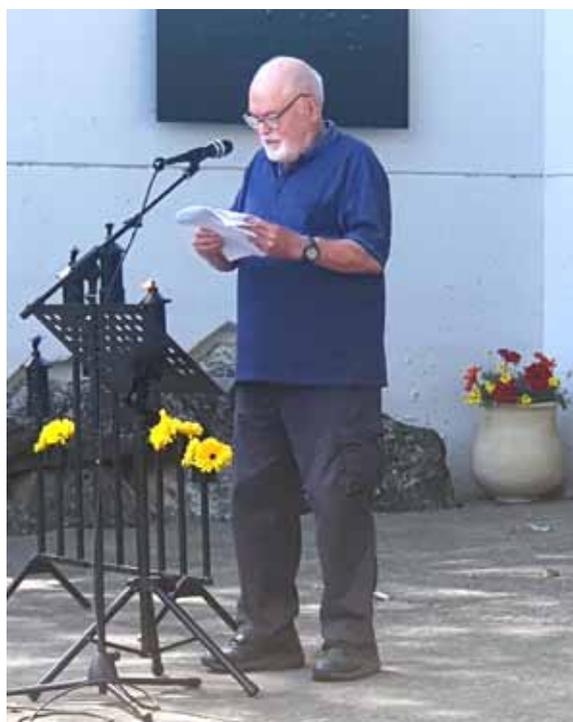
זאביק לב - הגירוש למאוריציס של סבא וסבתא שלי

סבי וילהלם נולד וגדל בברלין, גרמניה, שם התחתן עם הנרייטה ושם נולדו שני ילדיהם - אמה ואבינו יעקב.

ב-1914 הם עברו לעיר הנמל דנציג על גבול גרמניה-פולין (כיום גדנסק, פולין). בעקבות ההסכמים אחרי מלחמת העולם הראשונה הפכה דנציג לעיר-מדינה חופשית, עם ממשלה, מטבע ובולים משלה, עם אווירה מעורבת גרמנית-פולנית וחיי תרבות ומסחר תוססים, ומשכה אליה יהודים רבים.

במהלך שנות ה-30 המפלגה הנאצית בדנציג צברה כוח והשפעה, והתחילה להחיל את חוקי גרמניה הנאצית גם על דנציג. יהודי העיר חיפשו דרכים לעזוב אותה, ואחת המטרות הנחשקות הייתה פלסטינה, אז תחת שלטון בריטי. הבריטים רצו להגביל את העלייה לפלסטינה, כדי לשמור על האיזון הדמוגרפי כאן בין יהודים וערבים. לכן הקצו רק מספר מוגבל של רישיונות עלייה (סרטיפיקטים). חלקם נמסרו לחלוקה ע"י המוסדות העבריים הרשמיים בארץ כמו הסוכנות היהודית, והיתר הותנו בבקשה מקרוב כלשהו בארץ שיתחייב לספק להם מחסה ומזון. צעירים יהודים מתנועות הנוער הציוניות קיבלו, כמובן, עדיפות בגופים הרשמיים. יעקב, שהיה רכז תנועת הנוער "הבונים" באזור דנציג, ואשתו חוה, אכן קיבלו סרטיפיקטים בריטיים רשמיים, עלו ב-1938 לפלסטינה, והצטרפו לקיבוץ יגור. אבל וילהלם והנרייטה, שהיו אז כבני 60, היו חייבים כאמור למצוא מקורב משפחה בפלסטינה, כדי לקבל רשיון עלייה.

הם פנו, כמובן, לבנם בקיבוץ יגור. אבל לאבא כחבר קיבוץ לא היה שום ממון ורכוש משל עצמו, והוא פנה לקיבוץ שיגיש את האישור בשמו. בארץ כבר ידעו אז מה קורה ליהודי גרמניה - פרעות, רצח, מאסרים, החרמות רכוש, ובסוף כלא או גירוש. אבל הקיבוץ דחה את בקשתו בטענה שלא יוכל להחזיק אנשים שיהיו לעול על הקיבוץ. אבי, יעקב, היה בעל מקצוע נדרש - חשמלאי מדופלם - והבטיח, שכשהוריו יגיעו הוא ואשתו יעזבו איתם את הקיבוץ, כי עבורו היה העיקר כמובן שהוריו יוכלו להימלט

מציפורני הנאצים. אבל לשווא. הקיבוץ עמד בסירובו. לכן נאלצו וילהלם והנרייטה לנסות ולהגיע לפלסטינה בעלייה לא חוקית כמעפילים.

באותו זמן גרמניה כבר סיפחה אליה את דנציג ויהודי העיר שנותרו בה היו כבר בסכנה קיומית. וילהלם והנרייטה ברחו לסלובקיה, ומשם הגיעו לנמל טולציה הרומני שעל שפת הים השחור. ממנו הפליגו בדרכם לפלסטינה באוקטובר 1940 על סיפון אנייה יוונית ישנה בשם "אטלנטיק", שהייתה מיועדת ל-500 נוסעים, עם עוד כ-1500 פליטים כמוהם מגרמניה, מציכיה ומאוסטריה. ההפלגה נמשכה יותר מחודשיים והייתה רצופת תלאות. הצפיפות היתה איומה, המזון והמים כמעט ואזלו, המלחים היוונים עזבו את הספינה בכרתים, ולמזלם של הפליטים אנשי הפלמ"ח שהיו עליה לקחו את הפיקוד לידיהם. בינתיים אזל לגמרי מלאי הפחם, והנוסעים נאלצו לפרק כל דבר מעץ על האונייה - כולל מיטות, ספסלים, ארונות וסיפונים שלמים כדי להזין את דו"י הקיטור.

לבסוף נתקעה הספינה בים ליד קפריסין ונגררה ע"י הבריטים לחיפה. סוף-סוף דרכו וילהלם והנרייטה על אדמת הארץ המובטחת, לא הרחק מבנם יעקב המתגורר רק כמה קילומטרים מהם. סוף מאושר? ממש לא. נוסעי ה"אטלנטיק" הועברו תחילה לכמה ימים למחנה המעצר בעתלית, מתוך כוונה לגרשם לקפריסין, כמו את רוב המעפילים שקדמו להם. אנשי הפלמ"ח, על פי רשימות שהיו להם, יידעו את קרובי הנוסעים בארץ על כך שיקריהם נמצאים בעתלית, ושניתן יהיה להעביר להם מכתבים, ואפילו אולי לפגוש אותם מבעד לגדר המחנה.

באותה תקופה לא היו, כמובן, טלפונים אישיים ביגור, אלא רק חדר טלפון בו ישב מרכזן, שהיה מקבל הודעות עבור החברים ומעביר אותן ליעדן. באופן טרגי, ליעקב לא נמסר דבר על הגעתם של הוריו לפלסטינה, כך ששום קשר לא נוצר בינו לבינם במשך ימים אלה. עד היום איננו יודעים למי נמסרה ביגור הודעת הפלמ"ח ומי החליט, במודע או מתוך רשלנות, שלא להעבירה לאבא שלנו.

ואז, הגורל המשיך לפגוע בפליטי "אטלנטיק". חלקם כבר הועלו על הספינה "פטריה", שעגנה בנמל חיפה והיתה מיועדת להעביר אותם לקפריסין. הפלמ"ח ניסה להשבית את מנוע הספינה ע"י פיצוץ קל ולמנוע כך את ההעברה. אך "פטריה" הייתה ישנה מאוד והפיצוץ הקל לכאורה פער בה חור ענק והיא שקעה בנמל תוך שעות בודדות. באסון טבעו כמה מאות מעפילים וגם כמה עשרות חיילים בריטים.

כדי להעניש את הפלמ"ח ולהרתיע מעפילים נוספים, החליטו הבריטים לגרש את כ-1100 מעפילי "אטלנטיק" שנותרו בעתלית לא לקפריסין אלא לא פחות מאשר לאי הטרופי מאוריציוס שבדרום-מערב האוקיאנוס ההודי, סמוך למדגסקר, מרחק של 6000 ק"מ מארץ ישראל. יתר על כן, מכיוון שהם היו, לכאורה, אזרחי ארצות אויבות לבריטניה, הגברים נכלאו בכלא בעיירה בו-בסון, והנשים והילדים הוחזקו במחנה צריפים ליד הכלא.

עם זאת, לאחר כמה חודשים הוסרו חלק ממגבלות הכלא. התאפשרו פגישות בין הגברים לנשים ולילדים, וכ-80

תינוקות נולדו שם. ניתן היה לצאת לעיר הבירה השכנה פורט ארתור, נפתחו בתי מלאכה קטנים, הוקם בית כנסת והתפתחה פעילות חינוכית ותרבותית ענפה. בעזרת הצלב האדום ניתן היה להעביר מכתבים והיינו שוב בקשר עם הוריו של יעקב. עם זאת, הפליטים, יוצאי מרכז אירופה, נאלצו לעמוד בתנאי האקלים הטרופיים שבמאוריציוס, הזרים להם כל-כך, ולשרוד את המחלות שהופיעו בכלא ובמחנה המעצר - טיפוס, דיזנטריה ומלריה. רוב הפליטים עמדו בכך, ועם תום מלחמת העולם השנייה עלו רובם לארץ ישראל. למרבה הצער, 187 מהם, כולל וילהלם והנרייטה, נפטרו שם. הם נקברו בחלקה היהודית שהוקמה בבית הקברות שבעיירה בו-בסון.

בן דודי מארה"ב עלה לקברותיהם לפני כמה שנים, וישראלים שמגיעים לצלילה תת-מימית במאוריציוס מדווחים בהפתעה על בית הקברות היהודי שגילו שם. במוזיאון העירוני בקרית ביאליק יש פינה לזכרם, ובוויקיפדיה יש ערכים כמו "אטלנטיק" ו"גירוש מאוריציוס". ולבסוף, רצה המקרה ואמא של אחת מתלמידותיי בטכניון נולדה שם לזוג ממגורשי מאוריציוס.

זהו סיפורם העצוב של סבא וסבתא שלי. הם נפטרו בפינה נידחת בקצה האוקיאנוס, רחוקים מבני משפחתם, ולא זכו יותר לראות את בניהם ונכדיהם, ואנחנו לא אותם. וחבל.

יהי זכרם ברוך.

המועדים של ניסן ואייר - בסך הכול שלושה שבועות, ומועד רודף מועד: עוד לא חולף ליל הסדר וכבר מתכוננים לימי הזיכרון - יום הזיכרון לשואה ולגבורה ויום הזיכרון לנופלים במערכות ישראל, ותוך כדי - גם לחג העצמאות. מועדים עמוסים, לא פשוטים, הדורשים להכנתם כוחות פיזיים ונפשיים.

לאלה שעוזרים ותורמים לטקס - תודה.

נעם נויפלד, שירה בניסטי, איה קול, עדי סביר דה ריבס (שטנגל) - עיצוב פואייה יד למגינים עם תמונות הנופלים.

השנה הוחלפו מסגרות הברזל של התמונות, שעיצב **עמי קול** ושימשו אותנו במשך שנים רבות. תודה לעמי.

רני בירמן, דניאל גרודמן, גאיה חגי, דרור פז, מורן רודן, מאיה שימשי, אזבלה שנער בהדרכת **יאנה פוליאק-גרודמן** - שיצרו את הריקוד שפתח את הטקס.

יונינה דור ושירה קיגל - על הטקסט.

קריינים - **יפתח שחר, ענת טנא מלכין, שחר פוגל, דניאל רביב בנימין רביב, יעל ס"ט-רשף**.

יודקה פלד ומירה לב - שהביאו נימה אישית מרגשת: יודקה על אחיו יאיר ומירה לב על בן כיתתה אהרון ביאליסטוק.

זמרים וזמרות - **מרי נהרי, מיכל שמיר, רומי רשף, דניאל רביב, אלי כהן, ענת עוגן, נירית למדן, דליה מדלינגר, יובל זך, אור כרמי, רות בארי, עלמה רביב, יצחק פורת**.

עיבודים מוזיקליים - **ליטל ברקן** שגם שרה.

פלייבקים - **ניר בלום** שגם ליווה בפסנתר.

אחריות מוזיקלית - **ספה סוויצקי**.

רום וילרוסה - הקרנת המצגת.

שולי שלו - ארגון מניחי הנרות.

מיכל מלכין - עיצוב פואייה חדר האוכל, עיצוב הבמה ומצגת הנופלים.

בני משפחות הנופלים, בני המחזורים, הנערים והנערות מהבלוקונים - מניחי הנרות.

הגברה "נענע" - שאיתנו גם השנה.

דותן רוזיאו - ליווי טכני.

סער גרעין - שידור מצגת תמונות הנופלים בערוץ 900.

ולכל הציבור הרב - הרבה תודה שהייתם איתנו.

ספה סוויצקי, מיכל מלכין

יאיר אחי יודקה פלד

יאיר, אחי, מפקד סיירת הצנחנים, נפל ב-ד' באלול תשי"ט.

גדלנו בבית להורים אנשי חינוך. אמא שיינדל, מטפלת ומורה, ואבא פיניה, מחנך בעבודת כפיים. יאיר הבכור, רוחיק, אני ואיה, וכן נעמי ומנחם שבאו מהשואה ואומצו על ידי הורינו. יאיר התעניין מנעוריו בשני נושאים: הכרת הארץ בטיולים וריצה למרחקים ארוכים. התגייס לנח"ל, ובתום קורס מ"כים השאיר אותו להדרכה מוטה גור, מפקד הקורס. מיד אחר כך שלח אותו כסמל להדריך בקורס קצינים, ובסוף הקורס הוסמך יאיר לקצונה.

יאיר היה מבוגר ממני בשמונה שנים. הוא היה לי מלמד ומחנך, ובעיקר - דמות להזדהות ולחיקוי.

יאיר היה בן עשרים ושבע כשנהרג. לעתים מזומנות אני חושב על מה שהספיק, וכמעט הכול עם נוער. כבר בגיל 15, והוא נער, עזר לקלוט את אחינו נעמי ומנחם, תמך וסייע להם בלימודים בבית הספר, והביא לשילובם בחברת הילדים.

היה שותף בהקמת "חטיבת בני הקיבוץ המאוחד" (תנועת הנוער של אז), אירגן חוג ריצה למרחקים ארוכים לבני כיתות ט' עד י"ב ביגור, ובהמשך את "מרוץ הכרמל על שם יהושע גלברמן ז"ל".

הוא אירגן את "טיולי השרשרת" לנגב ולמדבר יהודה, וטיולי אופנים בדרום הארץ בתקופת הפדאיון ופעולות התגמול, דבר שחייב אותו להתגבר על התנגדות ההורים - לשכנע ולהוכיח להם שדאג לכול.

הוא הקים את "משק החי" עם ילדים ונוער.

ביום העצמאות 1958 העלה את כל יגור לפיקניק בחורשות בית אורן, עם צירי טיול מותאמים לכל גיל ויכולת.

הזיכרון האחרון שלי מיאיר הוא פריצת הדרך בהרי אילת כמפקד סיירת הצנחנים. הוא הגה, תכנן ושכנע את אלוף פיקוד הדרום, אברהם יפה, בחשיבות פריצת דרך לאורך גבול מצרים. יאיר החליט לבצע זאת בעבודת ידיים כמעשה חינוכי וגייס לעבודה בני נוער מכל הזרמים הקיבוציים. עלי הטיל את המשימה לשכנע את בני הנוער להצטרף. (לשם כך נתן לי את הגיפ והנהג שלו...) האתגר שלו היה לשכנע את מזכירות המשקים להסכים.

ביולי 1959 במשך שלושה ימי עבודה של הסיירת ו-60 נערות ונערים נפרצה הדרך.

זכיתי לראות ולחוות את אחי יאיר הוגה ומבצע בשלמות את רעיון פריצת הדרך הנקראת היום על שמו "דרך יאיר".

חודשיים לאחר מכן, בעת תרגיל ניווט בנגב, נהרג יאיר בנחל סירפד.

כשתבוא היונה,

ישברו החומות,

מול עיניים חולמות,

תיבנה אמונה...

יישברו החומות,

בין אדם לאדם,

והשיר שנדם,

יחבר עולמות...

והשיר שנדם,

בשדות כואבים,

את הדי הרובים,

לא ישאיר לבדם.

(עידית חכמוביץ')

גם השנה התגייסו נערי ונערות הקיבוץ להעלות על נס בכבוד ובגאווה את זכר חללי יגור, תוך הפגנת רגישות לגודל המעמד ולכבוד המשפחות והקרובים, ובמילותיה של עידית, שברו את החומות שבין אדם לאדם.

תודות שלוחות לכל העוסקים במלאכה, על העמדת טקס מכובד לתפארת מדינת ישראל.

לאהוד קוטליאר וצוות המדריכים המסור, גל יובל, גיא קינן, דליה רביב, ניצן ובר, אלן ושי, ולכל בני ובנות כיתות ז'-ט' והבלוקונים.

תודה גדולה גם לצוות הקריינים, ארנון שנער, רוד הלפרן ואריאלה לוין. לעמוס יובל על ניגוני החליל וליעקב זך על ההגברה.

רוני יובל

יום העצמאות תשפ"ג

טקס יום העצמאות הינו טקס מאתגר מדי שנה בשנה. ראשית, בשל המעבר החד בין עצב לשמחה, בין יום של כאב וגעגוע ליום מלא הודיה. שנית, בהיותנו חברה רב דורית, רוצות אנו לאפשר מקום לכלל הגילים ולמצוא מעין שביל ביניים, שיתן מענה לילדים/ות הקטנים/ות למשפחותיהם וגם לכלל אוכלוסיית יגור.

טקס יום העצמאות הינו טקס מיוחד, אשר בו יש מקום לתת כבוד לאלו העושים ופועלים לאורך כל השנה. הדלקת המשואות הינה מסורת חשובה, המאפשרת לקהילה עצמה לעצור במרוץ החיים ולהודות על העשייה המתקיימת בתוכה על ידי אנשים רבים, וגם אם לעיתים נדרשת מאיתנו יתר הקשבה, חשוב מאוד להמשיך במסורת זאת, המבטאת את דופק החיים היגורי, תוך בחינה ובדיקה מדי שנה.

ימים מורכבים וסוערים עוברים על החברה הישראלית, הנדרשת לבחון את ערכיה הלאומיים. בחרנו אנחנו להקדיש את המשואות השנה לכבוד שוויון האדם באשר הוא ולייחד את הדלקת המשואות לנשים הפועלות בתוכנו. ואומנם ראינו שהחברה היגורית מרובה בנשים חזקות, הפועלות למען שיפור פני החברה הישראלית, מתוך שליחות ואמונה בכוון.

תהלוכת הדגלים המובלת על ידי ילדי יגור מכל הגילים, הינה תהלוכה מרגשת ועוצמתית. יפה לראות כיצד אנו ממשיכים לשמור על קהילה גדולה רב גילית, חיה ותוססת.

בבניית הטקס חשבנו על שילוב נכון בין חומרים המתאימים לילדים/ות בגילים השונים, אך גם למבוגרים שבינינו. זהו מינון מורכב ודורש הקשבה יתירה. מכאן שילבנו לאחר טקס המשואות ריקודים, שירים ומצגות קצרות, המביאות את קול החברים למרכז הבמה.

שיאו של הערב הוא מצגת החיילים. זוהי דרישת שלום חגיגית ומחממת את הלב כל כך ויוצרת בין כולנו חוט של יחד, ילדים, נוער, חיילים ובוגרים.

למרות הזמן הקצר חווינו הענות גדולה של אנשים מכל הגילים ונכונות להופיע ולעזור בכל הנדרש. זה היה מחמם את הלב. היה זה ערב אביבי, מלבב משהו, שמח בחלקו ומעלה דמעה והתרגשות בחלקו, ובעיקר ערב שכל כולו יגור - חבריה, ילדיה ובניה. תודה לכל מדליקות המשואות, לרקדניות הצעירות והמבוגרות ולזמרות - סבתות ונכדות - אין עליכן. **לרון, ענת אזנקוט** ולילדיהם **אלעד ומאיה** על הנחיית הערב. **לענת עוגן** על שירת התקווה, **לאודי קינן** על הברכה, **ליאנה פוליאק גרודמן** על הריקודים, **לליטל ברקן** על השירים, **גלית חגי** על מצגת החיילים, **לשרי גולדברגר** על המצגות המביאות את קולות יגור, **ליליה איריס** על המצגות למשואות ועל תפעולן לאורך כל הערב, **ליעל ס״ט רשף** על המילים, **לתמי עוז** על מצעד הדגלים, **ליותם ברקן ולגיל ברוך** על ההגברה והתאורה, **לדודן רוזיאו** על התקנת הבמה **ולעופר בארי** על התקנת המשואות והדלקת לפיד המשואות.

למיכל מלכין על עיצוב הפואייה וכתובת המודעות.

לבני הנוער האלופים שהפעילו את מכונות הסוכר והפופקורן - **ארד אזולאי, אביב סער, עמית ורדי, בן עוז ועילאי דגן.**

לבתי הילדים על העוגות המושקעות והטעימות, **ולשירלי קציר** שנתנה עוד פוש עם העוגות.

לשאול וניקיטה מהאולפן על עזרה בסידור המקום. **לנבו גולדשטיין וצוות המטבח וחדר האוכל** על ארוחת החג, שנתנה פתיחה מרשימה לערב.

ולכל צוות החג: **עינב רוזיאו - ועדת תרבות, יאנה פוליאק גרודמן, יוליה איריס, גלית חגי, יעל ס״ט רשף, עומרי שוקרון, שהצטרף במלוא המרץ ולרתם גורדון צירלין.**

לו יהי ונזכה לחגוג יחדיו כקהילה גדולה ועוצמתית, במדינה דמוקרטית והומאנית - עוד שנים רבות.

לכל בית יגור חג עצמאות שמח.

"בקצה השמיים ובסוף המדבר / יש מקום רחוק מלא פרחי בר / מקום קטן, עלוב ומשוגע / מקום רחוק, מקום לדאגה." את המילים האלו כתב יהונתן גפן, ממנו נפרדה ישראל בשבוע שעבר. ואין מילים מדויקות יותר מלתאר את מדינת ישראל בזמן הזה -מקום נפלא מלא פרחי בר, אבל גם מקום לדאגה.

אנו חוגגים 75 שנים של חיים משמעותיים, כאן בישראל. חיים המלווים בעבודה קשה, שכול, מלחמות, אבל גם תקווה לביסוס חברה צודקת ומיטיבה לכל אזרחיה. והנה דווקא בשנה זאת, המאבק על דמותה הערכית והמוסרית של המדינה, הולך ומתעצם. תחושת הדאגה להמשך קיומה המוסרי של המדינה הולכת ואוחזת באזרחים רבים ובמקביל תחושת האחריות והשייכות למקום גדלה אף היא, דבר המביא רבבות של אזרחים להיות אקטיביים ובעלי רצון להיות שותפים בבניית דמותה של המדינה. לו יהי ונצא מחוזקים מתקופה זאת, ונעמיק את אמונתנו בכבוד האדם, בשוויון הזדמנויות, בזכויות האחר, ובחיים כאן במדינה, ללא הבדלי דת גזע ומין.

וביגור - יש ביניכם בוודאי שיגידו, ש"גם כאן יש מקום קטן ומשוגע אך מלא פרחי בר", ואומנם מעלינו מתנוסס ההר, שאין יפה ממנו, ופרחי הבר בו רבים ומגוונים וסמל הם לנו, שעל אף השינויים והתהליכים אותם הקיבוץ עובר, עדיין מחזיקים אנו בערכים בסיסיים, של שותפות, ערבות קהילתית ויחד קהילתי, ואין מרומם את הלב מקהל גדול ורב הנמצא כאן על דשא חדר אוכל, אשר בא ביחד לכבד זה את זה להשיא משואות לכבוד עשייה מבורכת בקהילה ובחברה הישראלית, לשיר ולשמוח - כתף אל כתף ילדים ובוגרים יחדיו.

אז אולי באמת - המקום הקטן הזה - אינו רק מקום לדאגה, אלא גם מקום לתקווה ופריחה.

ואסיים בתפילה מפרי עטה של נעמי שמר:

שמור אלי על זה הבית, / על הגן, על החומה, / מיגון, מפחד פתע / וממלחמה.

שמור על המעט שיש לי, / על האור ועל הטף / על הפרי שלא הבשיל עוד / ושנאסף.

חג שמח לכל בית יגור ולמדינת ישראל.

הדלקת המשואות

ישראל חוגגת 75 שנים - האמת, חשבנו שבגיל כזה כבר נגיע לחוף מבטחים:

איש תחת גפנו ותחת תאנתו ימצאו מנוחה - והיונה הלבנה כבר תשקוט ממעופה!

והנה ימים סוערים ומורכבים, ממלאים את חיינו - ומשהו בנו רוטט דואג וכואב - ומשהו בנו כל כך אוהב!

ומשהו בנו יודע - כי אין לנו ברירה

כי זאת ארצנו ואין בלתה -

הערב נדליק שבע משואות לכבודן של הנשים הפועלות בתוכנו, על מנת ליצור כאן חברה מיטבית. חברה הרואה לנגד עיניה גם את האחר, החלש והשונה. וברוח מגילת העצמאות - חברה אשר תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה, בלי הבדל דת גזע ומין.

לכבוד צעירות ומבוגרות - הפועלות בתוך החברה היגורית והישראלית, מתוך שליחות, מחויבות ואהבה ולתפארת יגור והמדינה.

משואה ראשונה - הדס ילין דניאל

הדס החלה את תפקידיה הציבוריים, כיועצת ארגונית וכמנהלת קהילה בכמה קיבוצים. בהמשך דרכה המקצועית התמנתה למנכ"לית התנועה הקיבוצית ומשנה למזכ"ל התנועה.

להדס יש תואר שני בפסיכולוגיה ארגונית. בתפקידה הנוכחי, מכהנת הדס כמנכ"לית שדולת הנשים. עמותה זאת מובילה לשינוי חברתי במציאות של נשים וגברים בישראל וליצירת שוויון מגדרי, תוך פעילות במוקדי קבלת החלטות בממשלה, בכנסת, במערכת המשפט ובתקשורת וכן בהפעלת קווי סיוע. כשהוצגה המהפכה המשפטית, הסתמנה פגיעה משמעותית בשוויון המגדרי ובזכויות נשים. העמותה יצאה למאבק חסר פשרות במגמות אלו ומובילה תהליכים משמעותיים כנגד הדרת נשים וקידום שוויון מגדרי. הדס פועלת במהלך שנים למען קידום נשים לתפקידי ניהול בתנועה הקיבוצית.

ערכי הקיבוץ המקדמים שוויון, ערבות הדדית ותרומה לחברה תואמים את ערכיה והיא מנסה לפעול לאורם לאורך כל שנות פעילותה.

להדס והרן שלוש בנות: סיוון, אביטל ועלמה.

לכבוד העצמה נשית, לקידום הנהגה נשית וקיום שוויון מגדרי, ביגור ובחברה הישראלית.

החטיבה, תוך ניתוח נתונים מקצועיים והובלת פרויקטים בעולם מדעי ההתנהגות.
לכבוד נשות ואנשי בריאות הנפש ולמען חוזקה של החברה הישראלית ולכבוד חברה רב דורית ביגור.

משואה שנייה - בנות משפחת לבנה-לוגר

שלוש נשים - שלושה דורות ממשפחת לבנה - לוגר. כל אחת בדרכה, תורמת לעולם הבריאות ולנפש האדם -

ראשונה, לשושלת: שושנה לבנה, אשר עזבה את ביתה בארגנטינה בגיל צעיר, עלתה מתוך ציונות לישראל ויחד עם אלכס בנתה משפחה למופת ביגור. שושנה הגיעה לארץ, לנמל חיפה ב-5.6.1967, ביום בו פרצה מלחמת ששת הימים ומיד נאלצה לרדת למקלט, כך ישראל קיבלה את פניה. התפתחותה האקדמית החלה מלימוד מקצוע שלא היה ליצרכי המשק, אך בער בה פנימה, ולמרות ההתנגדות הציבורית באותה עת, הלכה ומימשה את חלומה, התקדמה במקצוע הפסיכולוגיה, כיהנה כראש החוג לחינוך מיוחד באורנים, התמחתה כפסיכולוגית קלינית בכירה ותרמה רבות לרווחת חברי יגור, אם באופן אישי ואם בשותפות עמוקה בוועדות לבריאות הנפש.

בתה, עדי לבנה לוגר, בחרה אף היא בכיווני ענף הבריאות, עשתה דוקטורט במדעי הרפואה ועובדת כבר עשרים שנה במערכת הבריאות, בתפקידי ניהול שונים. כיום מנהלת תפעול ומשאבי אנוש מחוזית בקופת חולים לאומית, עדיין עושה מילואים (כן, כן בגילה המופלג), כקצינת תיאום אוכלוסייה בפיקוד העורף ומתנדבת בעמותה.

וריומן - בתם של עדי ועידן, סיימה שנת שירות בבית נועם - מרכז יום לטיפול במבוגרים עם נכויות ופיגור קשים ביותר וכיום משרתת בצה"ל, כקצינת סיקור של חטיבת הנח"ל. עוסקת בפיתוח ארגוני של

משואה שלישית - קרולין מורן

תעלה קרולין, אשתו של שי מורן. קרולין נולדה בגרמניה המזרחית בשנת 1983. את שי פגשה בטיול בהודו ומיד נשבתה בקסמו ולמדה בעזרתו לאהוב גם את חיי הקיבוץ. קרולין למדה רפואה בגרמניה ועם עלייתה ארצה והשתלבותה ביגור, החלה לעבוד כרופאת משפחה בקופת חולים מכבי. היא מאוד מסופקת מעבודתה ובעיקר מהקשר עם המטופלים, המגיעים מכל השכבות הסוציו אקונומיות. לקרולין ושי שלושה ילדים: אלון, אלה ואן. קרולין רואה ביגור בית ובאופן פרדוכסלי מעט, המשברים האחרונים בארץ מחזקים אצל קרולין את תחושת השייכות שלה לקיבוץ ולחברה הישראלית. **לכבוד אנשי ונשות הרפואה באשר הם ומתוך הערכה עצומה לפועלם, בתנאים קשים ובימים של משבר.**

משואה רביעית - רותי זעירא

רותי פועלת כבר שנים רבות בתחום העבודה הסוציאלית. ניהלה והובילה את תוכנית סחליב (סיוע חירום לנוער במצוקה). התוכנית נותנת מגוון פתרונות ועזרה לנוער במצוקה. במסגרת תוכנית זאת, גייסה רותי כמאה מתנדבים, אשר תרמו למימושה באופן מיטבי. רותי הובילה שותפות בין-ארגונית מקצועית רחבה ומורכבת, המאפשרת שילוב מיטבי בין כלל הפעילויות ונותנת ביטוי ליחודיות וליתרונות של כל שותף. עשייתה רחבת ההיקף העלתה את נושא הנוער המנותק, החי ברחוב, לסדר היום הציבורי. על עבודה זאת זכתה רותי בפרס הגיוינט על מצוינות בפיתוח תוכניות לנוער. כיום ממשיכה בהעברת התורה בהדרכת סטודנטים לעבודה סוציאלית וגיוס תרומות, אף מיגור, בדמות ארוחות חג, כביסה ואנשי מקצוע ממפעל לגין. חשוב לציין, שבמהלך השנים לקחה על עצמה רותי תפקידי ניהול ציבוריים וכיהנה כמזכירת קיבוץ יגור בתקופות מורכבות. לרותי ושמואליק ארבע בנות ואחד-עשר נכדים ונכדות. **לכבוד העוסקים במלאכת החינוך וליבם ער לנוכח מצוקות הנוער, וידם מושטת לעזרה.**

משואה חמישית – תלמה זלינגר

תלמה, בתם של דב ושרה קרדוש שורדי השואה, עסקה שנים רבות בחינוך בקיבוץ יגור. הובילה תהליכים חינוכיים חשובים, הן בגיל הרך והן בשכבת הנעורים. תמיד עם חיוך ותחושת שליחות בכל מעשה ידיה.

לפני כמה שנים יצאו תלמה ורמי לשנת שירות מאוחרת בקיבוץ כרם שלום, גם שם השתלבה תלמה בתחום החינוך ועזרה לקיבוץ הצעיר בבניית מערכת חינוך משמעותית ומתפקדת.

בשנים האחרונות שותפה תלמה לוועדת בנים ועושה ככל יכולתה על מנת לתת מענה לצרכים של הבנים, הנמצאים בשלבים שונים בחייהם, בעיקר חשוב לה לאפשר להם דיור נאות ותחושה של בית ביגור.

לכבוד מערכת החינוך ועובדי החינוך העושים מלאכת קודש. לכבוד המשך קיום חברה רב דורית וקליטת הבנים ביגור.

משואה שישייה – בנות האתגרים

אורנה זוארץ, גינט פנחסי ושושן חיון, מדי שבוע מתנדבות במסגרת עמותת אתגרים.

עמותת אתגרים נוסדה בשנת 1995 על ידי נכי צה"ל ואנשי שיקום במטרה להעצים ולשלב חברתית אנשים עם מוגבלויות באמצעות ספורט אתגרי בטבע. עמותת אתגרים פועלת בכל הארץ במגוון רחב של ענפי ספורט ולוקחים בה חלק ילדים ומבוגרים.

אורנה, גינט ושושן יחד עם בעליהן פועלות בקבוצות הריצה וההליכה. בפעילותן זו הן מרגישות שותפות להצלחות של המשתתפים, לניצחון הרוח על הגוף ולמאמץ לשינוי פני החברה, אשר בה משתלבים אנשים בעלי מוגבלות באופן שווה ומכובד. לדבריהן קיימת, תחושה של הגשמה, ערך עצמי ויצירת שותפות בגובה העיניים.

לכבוד העוסקים בשיפור החברה הישראלית ונתינת מקום שווה, מכבד ומאפשר לאחר, לשונה ולמוגבל.

משואה שביעית בנות שירות וחיילות

משואה זאת לכבודן של נערות יגור, אשר לאורך נעוריהן תרמו רבות לפעילויות תרבות ביגור ועם סיום הלימודים התנדבו לשנת שירות ומבצעות תפקידים משמעותיים במסגרת הצבא - אין על נוער יגור ואין על בנות יגור.

תעלינה לפי סדר א"ב: אלה זוארץ, ליהי איילון, לילי ניתסדייל, נגה שגיא, עדי טנא ורביד חיון.

לכבוד בנינו ובנותינו המשרתים בצה"ל, בשירות לאומי ובשנת שירות ותורמים רבות להתנהלות ערכית ומיטיבה של המדינה. תידלק המשואה.

מצגת משרתים/ת - כמסורת יגורית ביום העצמאות - גלית חגי

(הוקרא לפני הקרנת מצגת החיילים במסיבת יום העצמאות)

היום, דווקא היום, אני מרגישה צורך לומר משהו. אמרו לי, ביום העצמאות אל תדברי פוליטיקה. לא ראוי, לא מתאים.

אז שתדעו שזאת לא פוליטיקה. זאת גאווה.

והגאווה הזאת יצרה מסורת, מסתבר. מסורת שקיימת בקהילה שלנו כבר משנת 2007. תחשבו לבד. טוב, אחסוך לכם, שבע-עשרה שנה. גאווה על כל בוגרינו הצעירים שסיימו י"ב בשבע-עשרה השנים האחרונות והתגייסו לצה"ל, או התנדבו לשירות לאומי ולשנת שירות. חברה שבחרו או לפחות הבינו שכך צריך להיות, בנתינה לאחרים, לקהילה ולמדינה. השנה חשבת שאולי כבר מספיק, לא צריך. נחשוב על רעיונות חדשים.

אבל דברים שנאמרים כאן מסביב, כאילו המסלול הזה שעושים בנינו ובנותינו, הוא דבר של מה בכך, דברים, שיש בהם הקטנה של חשיבות המעשה, שיש בהם מן ההשמצה, הזלזול והפגיעה, לא נתנו לי מנוח ולא מאפשרים לי לשתוק.

אז הרגע הזה שבו אנחנו מקרינים את מצגת מתנדבי שנת השירות והשירות לאומי, ושל החיילים, בקבע ובסדיר, שאצלנו הם כבר חלק בלתי נפרד משמחת חג המדינה, הוא רגע של כבוד והערכה, רגע של אמירת תודה, לכל אלו שמבינים, שעל המדינה הזאת, על שלומה וגבולותיה, על ערכיה הדמוקרטיים והאנושיים, על המגוון האנושי שהיא מכילה ומקבלת בתוכה, צריך לשמור ולהגן. זה לא יקרה לבד ולא על ידי מישהו אחר. רגע של מסורת שנוצרה ושורדת בגלל האהבה לכם ילדים שלנו, ולכן המשפחות.

וזה גם ההזדמנות לומר, שיש לנו קהילה נהדרת, שיודעת לפרגן, ויש לנו נוער נפלא ומעורר גאווה. ובנינו, איך היינו יודעים מה השתנה בצה"ל? שבסיס סירים הפך לבה"ג, שפח"ק זה פלוגת חשיפה-תקיפה? ושמה"ד זה מש"ק הוראה והדרכה? ואיך נדע מי מהצעירים היה ביחידה שאנחנו היינו בה, והרי זה מיד הופך אותו למעין בן משפחה. ודרך אגב השנה שמתו לב, שהמצגת משפחתית באופן מיוחד, כי יש בה 13 זוגות אחים ואחיות, ואפילו שלישיית אחיות אחת.

אז קבלו מצגת חיילים, שנת שירות ושירות לאומי, בפעם השבע-עשרה, באהבה גדולה.

"גינת" פרחי בר סעל הכרמל

רוחלה סגל

דינה סט לקחה את תלמידיה כל שנה לראות את החצבים פורחים ולאחר הגשם הראשון לגלות את הסתווניות ופעמוני הגשם (הכדנים) על ההר. עם שושניקה קרן-צבי והמורות בכיתות אי עד וי שינו את שמות הצמחים והעצים על ההר. בט"ו בשבט עוצבו תערוכות של הצמחים בבית הספר ובחדר האוכל. עם רחל פלידברלום למדנו להגדיר צמחים "אנונימיים" ועם המדריכים, המטפלות והאחים הבוגרים הכרנו מקרוב: "את הפרחים הסגולים של כליל החורש אוכלים שלמים \ את קוצי הברקן צריך לשלוף ומתחתיהם זרעים רכים ולבנים לאכילה \ את החוביזה מקלפים ואוכלים את הכפתור ואת פרחי האצבע מוצצים מאחור \ ואת מקור החסידה נועצים בצווארון ומחוגיו נעים כשעון \... אבל היזהרו מירוקת החמור. נוגעים - ושפריץ! - \ לפנים, לעיניים ולתוך האף והכי גרוע - השרף." (יורם טהר-לב)

בימי החופש וגם בימים אחרים טיפסנו אל בור הגיהנום ומערות המכשפה והרועים. השיעורים האלה על ההר ובשדות היו חלק בלתי נפרד ממערך השיעורים שלנו. מטרתם הייתה, להנחיל לנו את אהבת הארץ דרך הרגליים, ואת האהבה לטבע דרך המפגש הישיר עם הצמחייה ובעלי החיים, בבית גידולם הטבעי.

בכיתה שלנו נוצרו חברות סוד מוחלט בהחלט, שעניין לא היה אלימלך זורקין מחסמבה, אלא סוד מיקומם של צמחים מיוחדים, כמו גביעונית הלבנון, סייפנים, דבורניות וכד'. נוצרה תחרות וגם "החלפות". בסודי סודות נעשו "החלפות" בין החבורות השונות בכיתה על מיקום פניות מסתור בהם צמחו "המיוחדים". מפה לאוזן נמסר מאחד לאחת עם ההבטחה - "תשבעי שלא תספרי לאף אחד" היכן פורח הסחלב.

הרעיון של מאיר שלו לגדל פרחי בר בגינתו, הזכיר לי כי גם ביגור של פעם היו אנשים שאספו צמחים ממקומות שונים בארץ, שתלו וזרעו אותם בחלקת אדמה לרגלי הכרמל, במקום שלימים נקרא "הגן הבוטני". "זו לא הייתה בדיוק גינת פרחי הבר של מאיר שלו", חייך בן כיתה, כששאלתי אותו אם היה שותף במיזם הזה. "המטרה המוצהרת שלנו הייתה להביא צמחים מאזורים שונים בארץ, כדי להנגיש ולקרב אותם לאנשי יגור, שלא יכלו להגיע למקומות שמהם הבאנו אותם". יודקה פלד סיפר לי שנתתם לביצוע הרעיון של אורי חן, בעלה של אחותו רוחיק ז"ל, וגייס לשם כך נערים מבית הספר ובוגרים לאחר הצבא שהיו "משוגעים לדבר". יחד אספו פקעות, בצלים, תרמילים והלקטים, טיפחו את

בהשראת הספר "גינת בר" של מאיר שלו, רציתי להפוך את גינתי הקטנטנה לגינת פרחי בר. לאורך עונות השנה עקבתי אחרי פרחי הבר: תחילה החצבים, המבשרים את בוא הסתיו. עם הגשם הראשון - סתווניות, כדנים וכרכומים, אחריהם רקפות, נרקיסים, כלניות צבעוניות, נוריות, צבעונים, ובשלהי האביב חוטמית זיפנית, חרציות, עולש כחול, חרחבינה ועוד. התחלתי לאסוף הלקטים מלאי זרעים, תרמילים וזרעים, וזרעתי אותם בגינתי. הצפייה בנבט הגדל והופך לפרח מעוררת רגשות "הוריים". אמנם היו לי הצלחות פה ושם, אבל חילחלה בי ההבנה שלמעשה - צמחי הבר על הכרמל הם גינת הפרחים הטבעית שלנו, ובניסיוני לגדלם בגינה ליד הבית "כלאתי" אותם, ממש כמו שכולאים את חיות הבר של אפריקה בכלוביהם בגני חיות או במשק החי שלנו.

מאיר שלו מתאר בספרו את מכלול יחסיו וחוויותיו בטיפוח גינתו. ההכרות האינטימית עם הצמחים, הליווי היומיומי, המבט האישי, המגע, הליטוף, המעקב אחרי מזג האוויר ועוד - הם חלק בלתי נפרד מגידול גינה. תפיסה זו החזירה אותי לזיכרונותי ולאנשים, שמהם למדתי להכיר את עולם החי והצומח שעל ההר הירוק תמיד. אני זוכרת את ציפורה חפץ (ורדי), שהייתה מושיבה אותנו בתוך ערוץ הוואדי ומבקשת רבע שעה של "דממה", כדי "לשמוע את רננת הציפורים". כך כתבה בספר יגור: "...קודם כול יצאתי עם ילדי כיתה ב' לשדה ולהר לפגוש את השנה החדשה המתקרבת... לימדתי אותם את שמות העצים שראינו בדרך. על סלע בודד מצאנו ביצה לבנה בגודל ביצת יונה. הילדים רצו לפתוח את הביצה ולראות מה יש בתוכה. הבאנו אותה לבית הספר, שמנו אותה בעציץ עם חול, וציפינו לראות מה ייצא מהביצה. אבל תמר הקטנה, שלא יכלה להתאפק, פתחה בעצמה את הביצה, ובהתלהבות רבה הראתה לכולנו את הצב הקטן שנמצא בתוכה. כך למדנו שהצבה מטילה ביצים לבנות והצבים הקטנים מתבקעים בעצמם מהביצים בלי חום ובלי אהבת הורים."

מוטליה שורש הוקפץ כמורה מחליף לכיתתנו, והקדיש שיעור לחלקי הצמח. "מהם אברי הרבייה הנקביים של הצמח?" - שאל אותנו. זלמן יצחקי ז"ל הצביע בהתרגשות. אחרי שמוטליה הרגיע את הכיתה הצוהלת והנרגשת מעצם הדיבורים על מערכות הרבייה הוא נתן לזלמן את רשות הדיבור. אבל זלמן הוריד את ידו בייאוש: "הוי שכחתי!" אמר. "התחלת טוב", הרגיע אותו מוטליה, וזלמן ענה: "היא נזכרת! שחלה!" - "צדקת!" חייך אליו מוטליה.

השתילים הרכים, ודאגו להיקלטותם באדמת הר הכרמל. הילה של מסתורין ואהבה אפפה את הגן.

"הגן הבוטני" גבל בשכונת הבלוקונים זכרה לברכה. קרוב לשער הכניסה בצומת השבילים - אחד פונה מזרחה ומתחבר לשביל ישראל, ושני, מסומן היום בשחור, מתפתל לכיוון נשר. בשבילים אלו הלכו לאורכו של הגן. המשותף למשוגעים לגן היה אהבת צמחים וטיולים. היו אלה זאביק לב, איציק ניב ז"ל, יואב גרטמן ז"ל ומשה גרטמן, ועוד כאלה שאיני זוכרת את שמם ואיתם הסליחה. אחרי כעשר שנים לא קם דור חדש להמשיך את טיפוח הגן.

אחד הטיילים הוותיקים ביותר ביגור הוא אביטל תבורי. הוא מכיר כמעט כל שביל על הכרמל. "אני בטוח שישנן פינות שעדיין לא הגעתי אליהן" הוא מוסיף בשקט. תשעים שנה הוא מטייל, בדרך כלל לבדו, ולעיתים עם חבר אחד או שניים. בוקר בוקר הוא קם לטיול יומי בשדות ועל ההר. בשנת ה-100 של יגור הכול משתנה, בתים חדשים נבנו, שדות ומטעים פינו מקומם לשכונות חדשות, הכביש מחיפה לטבעון נדד צפונה, ורכבת העמק שוב חוצה בצפירה את מה שהיו פעם אדמות יגור. "ורק ההר עודו שומר זיכרון ימים רחוק. הזמן השאיר מילים על דף אבל בתוך חלון פתוח הכרמל נשקף תמיד ירוק" (עידית חכמוביץ).

איל שריג

יש כיום לקופת חולים שלושה מרכזים רפואיים העובדים אחה"צ עד 23:00: לין, זבולון ובי"ח כרמל. חשוב שבמקרים שרוצים ייעוץ שאינו מחייב מיון (למיון צריך הפנייה מהשר"פ, או להתקשר *2700), עדיף להגיע לאחד מהמרכזים הללו ולא לביקור רופא, מפני שהם מחוברים למחשבי ה"כללית". בכל שלושת המקומות אין החזר כספי מיגור.

פיזיותרפיה: עם חידוש ביטוח "מנורה", נוסף סעיף חדש. חברים הזקוקים ליותר מ-12 טיפולי פיזיותרפיה בשנה, כלומר ממצים זכויות ב"כללית", יכולים לפנות ל"מנורה" דרך קרן טנא ולקבל החזר עד 4,000 ש"ח בשנה, עם השתתפות עצמית של 20%.

חוזר ועולה צורך בליווי חברים לקופ"ח ולבתי-חולים. נשמח שאנשים המוכנים ללוות בהתנדבות ובתשלום (ע"י החבר/ה) יפנו למי מאיתנו.

מבקשים להזכיר, כי מתחילת השנה עלתה ההשתתפות העצמית בבילינג.

מרפאה: אנחנו עורכים ניסיון לשלושה חודשים - עד סוף יולי, לצרף אחות בימי שישי בהם נמצא רק רוקח (בימי שישי כשד"ר סמדר עובדת - יש אחות). ניתן להיעזר באחות לצורך מעקבים, מדדים, חבישות ועזרה ראשונה בין השעות 12:00-08:00.

בבקשה להקפיד על צנעת הפרט ולהקפיד לא להיכנס לרוקח ולחדרי האחיות אם יש אצלם מישהו. תודה.

אנא טוים
אנא טוים
אנא טוים
אנא טוים
אנא טוים

אנא טוים
אנא טוים
אנא טוים
אנא טוים
אנא טוים

